
УДК 65.330.1

*Муратов В. М.,
здобувач вищої освіти,
науковий керівник: Пріб К.А.,
доктор економічних наук, професор,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»*

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ЦИФРОВОГО ПРОДУКТУ

Враховуючи контекст, а саме управління розвитком цифрового продукту, ризик можна визначити як ризик недоотримання доходу або отримання збитків порівняно з прогнозованим варіантом [1]. Відповідно, управління ризиками важливо для максимізації доходу та уникнення збитків.

Особливостями цифрових продуктів в порівнянні з іншими гнучкість, швидкість оновлення, а також висока динамічність ринкового середовища. Це створює як і можливості для швидкого зростання, так і значні ризики пов'язані з невизначеністю та змінним попитом, можливістю клієнтів зрозуміти як використовувати цифровий продукт, ризики технічної реалізації, а також ризики відповідності стратегії компанії та її фінансовим можливостям [2].

Якісна аналітика – основа планування та формування концепції продукту. Дослідження цільової аудиторії, конкурентів та аналіз трендів дозволяє уникнути розробки нерелевантного продукту. Використання методів SWOT-аналізу, PESTEL-аналізу, Бізнес моделей із фокусом на визначення споживчої цінності [3], цифрових інструментів ринкового аналізу та опитування фокус-груп, побудова мапи емпатії та шляху користувача допомагають зрозуміти потреби ринку ще до початку реалізації.

Раніше перелічені підходи знижують ризики пов'язані з невідповідністю продукту ринковим запитам, за рахунок розуміння, який продукт потрібен споживачам, та звірити концепцію продукту з можливостями та стратегією організації. Крім того, дозволяють створити якісну аналітичну базу, яка дає змогу розпочати процес створення цифрового продукту

У рамках створення цифрового продукту варто звернути увагу на підхід Lean Startup. Розвиток продукту відбувається ітеративно. Етапи кожної ітерації:

- Створення концепції продукту або змін у ньому;
- Побудова прототипу або мінімально життєздатного продукту, який включає в себе базовий функціонал;
- Тестування користувачами та збір даних для аналітики;
- Корегування продукту на основі отриманих даних за необхідністю.

Такий підхід дозволяє значно знизити ризики, пов'язані з відповідністю вимогам ринку, а також фінансові ризики за рахунок постійного вдосконалення та коригування ще на початкових етапах. Зворотній зв'язок дозволяє створити дійсно цінний для споживачів продукт.

Принципи ітеративного розвитку, гнучкості та вдосконалення також застосовуються для управління процесом технічної реалізації цифрового продукту.

Agile – філософія, на принципах якої створені інструменти управління технічною реалізацією цифрового продукту. Принципи передбачають орієнтованість на гнучкість та результативність, цінність кожного учасника команди та постійну комунікацію між стейкхолдерами [5]. Серед інструментів, які були створені на основі принципів філософії Agile, слід виділити Scrum та Kanban.

Scrum передбачає управління технічною реалізацією у ітеративному режимі, «Спринтами», які у себе включають наступні етапи:

- Планування – визначення складності та списку задач командою;
- Виконання задач – команда працює над задачами;
- Демонстрація результату – отримання зворотного зв'язку;
- Ретроспектива – пошук шляхів покращення діяльності команди.

Результатом спринту є інкремент продукту [6].

Kanban – підхід до управління командою та продуктом, який фокусується на візуалізації неперервного потоку завдань. Підхід базується на використанні дошки Kanban, яка включає в себе статус задач та виконавців [7].

Використання гнучких підходів до розробки дозволяє знизити ризики технічної реалізації за рахунок більш ефективного управління командою з фокусом на залученість та результативність, інтерактивність, постійної співпраці між стейкхолдерами, а також своєчасне виявлення відхилень та внесення необхідних змін.

Таким чином, управління ризиками цифрового продукту передбачає застосування сучасних підходів до аналітики, бізнес моделювання, проведення інтерв'ю, застосування Lean та Agile підходів. Ці підходи враховують особливості цифрових продуктів і дозволяють значно зменшити ризики та суттєво підвищити шанси на успіх та сталість розвитку цифрового продукту.

Список використаних джерел:

1. Івченко І.Ю. *Моделювання економічних ризиків і ризикових ситуацій. Навчальний посібник.* Київ : Центр учбової літератури, 2007. 344 с.
2. Cagan M. *How to Create Tech Products Customers Love.* Hoboken : Published by John Wiley & Sons, Inc. 2017. 368 p.

3. Osterwalder A., Pigneur Y. *Business Model Generation*. Hoboken : Published by John Wiley & Sons, Inc. 2017. 288 p.
4. Ries E. *Lean Startup: How Today's Entrepreneurs Use Continuous Innovation to Create Radically Successful Businesses*. London : Published by Portfolio Penguin, 2011. 336 c.
5. Agile-маніфест розробки програмного забезпечення. 2001. URL: <https://agilemanifesto.org/iso/uk/manifesto.html> (дата звернення 03.04.2025)
6. Сазерленд Д. *Scrum. Навчись робити вдвічі більше за менший час*. Харків : Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2022. 280 с.
7. Андерсон Дж. Д. *Канбан. Успішні еволюційні зміни для вашого технологічного бізнесу*. Харків : Фабула, 2022. 288 с.

УДК 339.5:355.02

Продіус Ю.І.,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародного менеджменту та інновацій,
Герич Р. В.,
здобувач вищої освіти,
Національний університет «Одеська політехніка»

ВПЛИВ ВОЄННОГО СТАНУ НА ІМПОРТНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ

Військові конфлікти, зокрема повномасштабне вторгнення росії в Україну, спричинили глибокі зміни у всіх сферах економіки, особливо в зовнішньоекономічних відносинах. Імпортні процеси, як один із ключових елементів міжнародної торгівлі, зазнали значного впливу через введення воєнного стану. Варто відзначити, «...що зовнішня торгівля розглядається як одна з основних складових національної економіки, яка безпосередньо впливає на валовий національний продукт, платіжний баланс країни. Також розвиток зовнішньої торгівлі дозволяє країні зайняти відповідне місце на міжнародній арені через формування та реалізацію міжнародних торговельних відносин з країнами світу» [2, с. 51].

Однією з найбільших проблем імпортової діяльності в умовах воєнного стану стало порушення логістичних ланцюгів. Вторгнення ворога призвело до блокування багатьох морських портів, через які здійснювалося понад 60% зовнішньої торгівлі України. Такі ключові порти, як Одеса, Миколаїв та Маріуполь, стали або недоступними, або значно обмеженими у своїй діяльності.